M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Den Här Mars Di Bartolomeo.

M. Mars Di Bartolomeo (LSAP) | Jo, Här President, just eng Prezisioun zu deem, wat den Auteur vun der éischter Resolutioun gesot huet. Wa mer den Tour eng Kéier dréien an der Institutiounskommissioun, ass et selbstverständlech, dass mer dat kucken am Rame vun der jëtzeger Verfassung, wéi mer se ëmgeännert hunn. Et ass net, dass mer elo eis schonn op de Programm geschriwwen hunn, dass mer eng weider Verfassungsännerung maachen. Ech wollt dat just preziséieren, well den Auteur mir eppes an de Mond geluecht huet, wat ech an deem Sënn net gesot hunn. Mee mir kucken dat seriö an der Kommissioun, wat a Saache Sproochegebrauch bei deenen neie Verfassungstexter dran ass. Ech schrauwen d'Hoffnungen allerdéngs net ze vill héich, mee mir kucken dat ganz seriö.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci fir déi Prezisioun.

6. 8117 – Projet de loi portant modification de l'article L. 222-9 du Code du travail

Den nächste Punkt um Ordre du jour ass de Projet de loi 8117, eng Upassung vum Mindestloun. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo de Rapporter vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Dan Kersch. Här Kersch, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission du Travail, de l'Emploi et de la Sécurité sociale

M. Dan Kersch (LSAP), rapporteur | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, all zwee Joer mécht d'Regierung e Rapport iwwert d'Lounentwécklung an iwwert d'Entwécklung vun der allgemenger ekonomescher Lag hei am Land. D'Regierung proposéiert dann och, wa si et fir néideg empfënnt, eng Upassung vum Mindestloun. Esou eng Erhéijung gouf dëst Joer jo och am Kader vun der Tripartite ofgemaach.

Effektiv gesäit d'Gesetz, notamment den Artikel 222-2 vum Code, vir, dass éischtens: „Le niveau du salaire social minimum est fixé par la loi.", an zweetens: „À cette fin, toutes les deux années, le Gouvernement soumet à la Chambre des députés un rapport sur l'évolution des conditions économiques générales et des revenus, accompagné, le cas échéant, d'un projet de loi portant relèvement du niveau du salaire social minimum."

Mir stëmmen also haut, esou wéi de Code et virgesäit, iwwer e wichtegt Gesetz of, dat den onqualifizéierten an de qualifizéierte Mindestloun ëm 3,2 % soll erhéijen. Et geet drëms, de Mindestloun un d'Entwécklung vum Duerchschnëttssalaire vun de Joren 2020 an 2021 unzepassen. D'Berechnung vun der Entwéckung vum Salaire huet erginn, dass dëse wärend de Joren 2020 an 2021 – ech hat et virdru gesot – ëm 3,2 % geklommen ass. Dowéinst proposéiert d'Regierung jo dann och, de Mindestloun ëm 3,2 % ze héijen.

Dat bedeit eng Opwäertung vu 74,02 Euro fir den onqualifizéierte Mindestloun an eng Opwäertung vun 88,83 Euro fir de qualifizéierte Mindestloun. Den onqualifizéierte Mindestloun klëmmt esou vun 2.313,38 Euro op 2.387,40 Euro. Op d'Stonn ëmgerechent heescht dat, dass eng Steigerung vun 13,37 Euro op 13,80 Euro ze verzeechnen ass.

Ech soen dës Chifferen hei ganz bewosst a jiddweree soll sech vläicht seng eege Gedanken doriwwer maachen.

D'Gesetz soll den 1. Januar 2023 a Kraaft trieden. Dës Erhéijung gëllt iwwregens, an och dat ass e Chiffer, dee beandrockt, fir ronn 67.500 Salariéen hei zu Lëtzebuerg. Vun deene 67.500 Salariéë wunnen ongeféier 52 % zu Lëtzebuerg.

Déi meeschte Leit, déi hei zu Lëtzebuerg fir de Mindestloun schaffen, schaffen an der Hotellerie an am Commerce. Déi Leit kënnen, wéi gesot, elo déi zousätzlech 74 respektiv 88 Euro och ganz gutt gebrauchen.

Här President, an deenen Zäiten, an deene mir eis hei befannen, ass et richteg, dass, wéi mer soen, déi kleng Leit net am Stach gelooss ginn. Dat heiten Instrument vun der Mindestlounupassung ass wichteg an néideg. D'Upassung vum Mindestloun leescht hire Bäitrag zu enger sozialer Gerechtegkeet an domat zu dem Erhale vum soziale Fridden.

Ausserdeem ënnerstëtzt si och d'Erhéijung vun der Kafkraaft vun de Stéit, wat finalement och eiser Ekonomie zeguttkënnt.

De Projet de loi ass den 12. Dezember 2022 vum Aarbechtsminister deponéiert ginn. De Staatsrot huet den 13. Dezember säin Avis ginn. A sengem Avis huet de Staatsrot näischt um Fong auszesetzen a gëtt säin Accord zum Projet de loi.

D'Chambre des Métiers huet den 12. Dezember en Avis erausbruecht, wou si sech kritesch zum Gesetzesprojet ausdréckt. Si ass der Usiicht, dass déi aktuell ekonomesch Situatioun déi geplangten Upassung vum Mindestloun net géif justifiéieren. Si kritiséiert dann och d'Berechnungsmethod vun der Regierung.

An hirem Avis vum 12. Dezember 2022 huet d'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics hiren Accord zum Gesetzesprojet ginn.

Et leien och nach zwee Avisen do, déi eis awer eréischt nom Unhuele vum Rapport zoukomm sinn. Dat ass den Avis vun der Chambre des Salariés an den Avis vun der Chambre de Commerce.

D'Chambre de Commerce weist sech an hirem Avis onzefridde mam Gesetzesprojet aus änlechen Ursaache wéi d'Chambre des Métiers, wärend d'CSL de Gesetzesprojet begréisst, awer der Meenung ass, dass déi 3,2%-Erhéijung net duergeet. Wéi gesot, déi Avise sinn nom Unhuele vum Rapport komm. Mee ech mengen, dass et bei esou engem wichtege Gesetz awer wichteg ass, dass ee se och hei erwäänt.

De 15. Dezember 2022 huet d'Kommissioun de Projet de loi an d'Avise vum Staatsrot an de Chambre-professionellen, déi eeben do waren zu deem Moment, analyséiert a mech als Rapporter vum Projet designéiert.

D'Kommissioun huet de Rapport de 15. Dezember 2022 guttgeheescht.

An hei hat ech nach stoen, ech géif den Accord gi vun der sozialistescher Fraktioun, mee dat iwwerhëlt herno nach eng Kéier mäi Fraktiounspresident, wann ech dat richteg verstanen hunn.

(Interruption)

Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools dem Här Rapporter Dan Kersch.

An den éischten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Aly Kaes. Här Kaes, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Aly Kaes (CSV) | Merci, Här President. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer emol fir d'éischt, dem Rapporter, dem honorabelen Här Dan Kersch, villmools Merci ze soen. Hien huet nach eng Kéier och d'Prozedur, wéi et zu enger Erhéijung kënnt, erkläert – ech brauch do guer net méi do drop anzegoen – an och nach eng Kéier d'Wichtegkeet vun der Mindestlounerhéijung ënnerstrach.

Bon, mir maachen déi Mindestlounerhéijung jo ganz kloer, fir datt déi Leit, an d'Zuel ass genannt ginn, 67.500 Salariéen, déi fir de Mindestloun respektiv ronderëm de Mindestloun schaffen, eng Erhéijung kréien an domadder eenegermoossen – ech betounen: eenegermoossen! – un d'Evolutioun, wéi se sech dobaussen an eiser Ekonomie presentéiert, ugepasst solle ginn.

Dir sidd awer all mat mir d'accord, ob dat 77 (veuillez lire: 74) oder 88 Euro sinn, datt dat sécher net duergeet, fir all déi zousätzlech Käschten, déi an deene leschte Wochen a Méint awer op jidderee vun eis zoukomm sinn, datt déi 74 an déi 88 Euro net duerginn, fir déi Käschten alleguerten ofzedecken.

Ech wëll an deem Kontext just ee Beispill nennen. Wann ech fir de Mindestloun schaffen, da ginn ech sécher näischt ronderëm d'Stad oder an der Stad lounen, mee da ginn ech iergendwou dach awer méi am ländleche Raum eppes lounen. An ech hunn och nach vläicht eng Aarbecht, déi net zu den normalen Aarbechtszäiten ass, da riskéieren ech, datt ech vun deem gratis ëffentlechen Transport iwwerhaapt net ka profitéieren an da muss ech also en Auto hu fir op meng Schaff. An da sinn déi puer Euro ganz séier opgebraucht, well ech dach awer op der Tankstell e gudde Batz méi muss bezuelen, wéi dat nach virun enger Zäit de Fall war.

Dat muss ee ganz einfach soen. Bon, ech wëll domadder nach eng Kéier ënnersträichen, datt déi Erhéijung zwar wichteg ass, mee leider Gottes an deem haitegen Ëmfeld net duergeet. Déi extreem Präisser, wéi mer se u sech um Immobiliemaart kennen, ob dat an der Locatioun ass, ob dat awer och ass, wann een iwwerhaapt nach drun denkt, wann ee fir de Mindestloun schafft, fir sech en Eegenheem unzeschafen, do ass et ganz kloer esou, datt dat alles awer nëmmen eng Drëps op de waarme Steen ass.

An ech mengen, et gëtt nëmmen eng Method, dat ass, datt ee versicht, alles drun ze setzen, dass déi extreem Präisser, eebe grad an den Immobilien, gebremst ginn an eventuell, wann et méiglech ass, no ënnen, wéinstens liicht, ugepasst ginn; eng Fuerderung, déi mir als Partei schonn ëmmer gesot hunn an eppes, wat grad mäi Kolleeg, de Marc Lies, besonnesch bei allen Interventiounen ëmmer erëm seet.

Ech wëll och ganz kloer hei soen: Lëtzebuerg huet jo bekanntlech awer net deen héchste Mindestloun an Europa, an trotzdeem, no Rumänie si mir a sech dat Land, wou d'Leit, obwuel se eng normal Aarbecht hunn, dat heescht normal 40 Stonne schaffen, awer ganz kloer am Risiko oder no beim Risiko sinn, datt se ënnert d'Aarmutsgrenz falen. Dat nennt een an deem Fall Working Poor, dat heescht, et huet een eng Aarbecht an et verdéngt een awer net genuch, fir iergendwéi normal kënnen ze liewen.

Mir haten, wann een Eurostat kuckt, ronn 12 %, déi schonn 2020 ënnert der Aarmutsgrenz gelieft hunn. An dat geet nach an d'Luucht. Dat wäert mat Sécherheet mat all deem, wat sech haut presentéiert, nach weider an d'Luucht goen, well d'Hallschent vum Akommes geet also an de Logement, geet an d'Heizkäschten, geet awer och an all déi aner supplementär Käschten, déi op d'Leit zoukommen. Dozou geheieren

iwwregens och d'Zënsen, well et ass kloer, wann d'Zënse klammen a wann ee just nach auskomm ass, wéi d'Zënse ganz niddreg waren, da steet een haut virun engem Bierg, wou een net weess, wéi een dee Bierg soll iwwerklammen.

Ech wëll duerfir och ganz kloer soen, datt d'CSV selbstverständlech nach ëmmer de Mindestloun an d'Mindestlounerhéijung ënnerstëtzt huet an dat och dës Kéier wäert maachen. Duerfir ginn ech elo schonn den Accord vu menger Fraktioun.

Ech wëll trotzdeem soen, an ech mengen, ech war jo elo méi wéi däitlech, datt et eng Rei Betriber gëtt, jo, besonnesch méi kleng Betriber a verschiddene Secteuren, déi mat all deem, wat an der leschter Zäit geschitt ass, ob dat d'Pandemie ass, ob dat de Krich an der Ukrain ass, ob dat awer och d'Zënse sinn, extreem vill Schwieregkeeten hunn, wann dann do derbäi nach Erhéijunge kommen a schlussendlech och nach zwou, dräi Indextranchen wäerten 2023 erfalen. Da riskéieren déi Betriber, an dat muss een och ganz kloer soen, Problemer ze kréien, a kräfteg Problemer ze kréien. An et ass eis alleguerten net gehollef, wann déi Betriber definitiv d'Enner net méi zesummekréien a wann déi Betriber missten d'Handduch geheien. Duerfir musse mir, mengen ech, an och d'Regierung, nach méi wéi bis elo, grad déi Betriber ënnerstëtzen fir ze verhënneren, datt et zu esou enger Situatioun kënnt.

(Interruption par la présidence)

Dat gesot, wëll ech nach eng Kéier Merci soe fir d'Nolauschteren an nach eng Kéier den Accord vun der CSV-Fraktioun ginn. Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Kaes. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Carole Hartmann.

Mme Carole Hartmann (DP) | Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, 2022 ass ee weidert Krisejoer. Anescht wéi déi zwee Jore virdrun, déi vun enger sanitärer Kris geprägt waren, ass et dëst Joer de Krich tëschent Russland an der Ukrain, deen eis staark impaktéiert.

Liwwerketten, déi scho wärend der Pandemie ënnerbrach goufen, hu sech zum groussen Deel nach ëmmer net erholl. Vill Matière-premièrë si weiderhi schwéier ze kréien an d'Inflatioun, déi héchst zanter Joerzéngten, dreift d'Präisser an d'Luucht. Besonnesch d'Energiekäschte belaaschten d'Menagen an d'Betriber. Am Kontext vun all dëse Krise stellt sech d'Fro, wéi d'Kafkraaft vun de Leit gestäerkt ka ginn. Am Kader vun der Tripartite goufen eng Rei vu Mesuren ausgeschafft, déi souwuel de Menagë wéi de Betriber ënnert d'Äerm gräifen.

Eng vun dëse Mesuren ass d'Erhéijung vum soziale Mindestloun, déi am Solidaritéitspak 2.0 zréckbehalen an am Gesetzesprojet, deen eis de Rapporteur am Detail presentéiert huet, ëmgesat gëtt. Op dëser Plaz e grousse Merci un de Rapporteur fir seng zwee Rapporten.

Ech wëll awer och drun erënneren, datt de Solidaritéitspak 1.0 schonn en Energiesteierkreditt virgesinn huet, deen och de Mindestlounempfänger zeguttkënnt an hire Kafkraaftverloscht, deen duerch d'Verréckele vun der Indextranche op Abrëll 2023 entstanen ass, iwwerkompenséiert.

Här President, méi wéi jee ass d'Erhéijung vum Mindestloun dëst Joer net nëmmen eng sozial, mee eng solidaresch Mesure. D'Patronatsvertrieder hunn dës Mesure matgedroen a sech domat mat hire Salariëë solidaresch gewisen. Ma mir dierfen awer net vergiessen, an dat ass och elo grad schonn ugeschwat ginn, datt d'Erhéijung vum Mindestloun eng net onbeträchtlech Belaaschtung fir d'Betriber duerstellt. Déi Secteuren, wou déi meescht Leit mam soziale Mindestloun schaffen, sinn den Horeca, de Commerce an den Transport, alles Secteuren, déi scho staark vun der sanitärer Kris betraff waren.

D'Relance, déi ee sech fir 2022 erhofft huet, ass duerch d'Energiekris an d'Inflatioun op en Neits ausgebremst ginn. D'Chambre de Commerce weist dowéinst an hirem Avis och op déi schwiereg Situatioun hin, an där d'Betriber sech zurzäit befannen. An d'Aussiichte deiten de Moment leider net op Besserung hin. D'Handelskummer gesäit an der Augmentatioun vum Mindestloun dann och en negativen Afloss op d'Rentabilitéit an op d'Kompetitivitéit vun eisen Entreprisen.

An et ass wuel wouer, dass de Mindestloun zanter 2016 sechsmol no uewen ugepasst ginn ass. A véier Joer ass et eng Erhéijung ëm 16,5 %. Dowéinst begréisst d'DP ausdrécklech, datt d'Regierung sech mam Tripartite-Accord och solidaresch mat de Betriber weist an hinnen déi néideg Hëllefen zoukomme léisst.

Verschidden Aiden, dorënner Staatsgarantien, kommen deene Betriber zegutt, déi a besonneschem Ausmooss vun den héijen Energiepräisser impaktéiert sinn. D'Regierung ënnerstëtzt och d'Investissementer an déi digital, energeetesch an ekologesch Transitioun a passt dofir d'Bonification d'impôt un. D'Hëllefe beschränke sech also net eleng dorobber, d'Betriber kuerzfristeg iwwer Waasser ze halen, si solle sech och laangfristeg besser opstelle kënnen.

Ausserdeem wäert d'Regierung de Projet de loi 8016, deen déi sougenannte Work-Life-Balance-Direktiv vun der EU-Kommissioun transposéiere wäert, amendéieren. De Staat wäert nämlech 50 % vun de Frais salariaux beim Congé d'aidant a beim Congé pour raisons de force majeure, zwee nei Congéen, déi mat der Ëmsetzung vun dëser Direktiv agefouert wäerte ginn, iwwerhuelen.

An dësen onsécheren Zäiten ass et vu grousser Wichtegkeet, souwuel de Menagë wéi och de Betriber ënnert d'Äerm ze gräifen, hinnen déi néideg Stabilitéit a Previsibilitéit ze garantéieren an esou d'Aarbechtsplaze vun de schaffende Leit ze schützen.

Här President, d'Erhéijung vum Mindestloun ëm 3,2 % reit sech an all d'Mesuren an, déi vun der Tripartite decidéiert goufen. Alles an allem hëlt d'Regierung 1,1 Milliard Euro an de Grapp, fir de Leit an de Betriber ze hëllefen, esou wéi se et och scho wärend der Pandemie ouni Zécke gemaach huet, am Zeeche vun der Solidaritéit.

Ech ginn heimat den Accord vun der DP-Fraktioun an ech soen Iech Merci fir Är Opmierksamkeet.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Hartmann. An da wier et um honorabelen Här Yves Cruchten. Här Cruchten, Dir hutt d'Wuert.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President. A virop och villmools merci dem Rapporter Dan Kersch fir säi Rapport zu engem Gesetz, wou ech weess, datt et him ganz besonnesch um Häerz läit.

Här President, mir hu jo haut, an et ass jo schonn e puermol gesot ginn, e ganz historeschen Dag fir eis Demokratie an och fir de Lëtzebuerger Staat. Mir hunn eis Verfassung op ville Punkte moderniséiert. Déi Änneruge wäerten a sechs Méint a Kraaft trieden an eis warscheinlech déi nächst Joerzéngte begleeden.

Dat freet vill Leit an och zu Recht. Et gëtt awer och vill aner Leit hei am Land, fir déi dëst Gesetz, wat mer elo stëmmen, nach vill méi wichteg ass. Dat sinn déi Leit, déi nëmme schwéier kënnen an déi nächst Joerzéngte kucken oder an den nächste Summer eran. Fir si si sechs Méint ganz wäit ewech. Si kucke fir d'éischt emol op d'Enn vun dësem Mount, dann, wann eng Partie Rechnunge kommen, dann, wann e gudden Deel vun der Pai scho fort ass an näischt méi oder net méi vill Rescht ass.

Fir vill vun hinnen ass d'Erhéijung vum Mindestloun dat wichtegst, wat mer haut ofstëmmen. An ech maachen et elo och wéi meng Virriednerin, ech maachen e kuerze Réckbléck. Zanter 2013, wou d'Koalitioun aus Sozialisten, Grëngen a Liberalen d'Geschécker hei am Land leed, goufe reegelméisseg de Mindestloun, de REVIS oder och nach d'Pensioune gehéicht. Direkt e puermol gouf de Mindestloun zanter 2013 gehéicht oder ugepasst. Selbstverständlech gouf en duerch d'Erfale vun enger Indextranche wéi all aner Salairen hei am Land och ugepasst. Dat war, mengen ech, fënnefmol de Fall. A fënnef weidere Kéiere gouf de Mindestloun duerch en eestëmmege Vott hei an der Chamber gehéicht.

Vergiesse mer och net d'Walversprieche vu menger Partei, der LSAP, de Mindestloun ëm 100 Euro netto ze héijen, e Walverspriechen, wat mer am Januar 2019 ageléist hunn.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Yves Cruchten (LSAP) | Esou ass de Bruttomindestloun tëschent Oktober 2013 a Januar 2023 vun 1.912 (veuillez lire: 1.921) op 2.387 Euro gehéicht ginn. Dobäi kënnt dann eeben och nach eng Nettoerhéijung iwwert de Crédit d'impôt am Zesummenhang mat där eebe genannter 100-Euro-Erhéijung. Jo, de Mindestloun ass also bannent deene leschten zéng Joer ënner Blo-Rout-Gréng ëm bal 500 Euro gewuess.

Dat heescht awer net, datt domadder all déi Leit, déi fir de Mindestloun schaffe ginn, mat Zoossiss ugestréckt wieren. Eise Mindestloun zu Lëtzebuerg, vläicht anescht wéi soss an der Welt, huet den Usproch, datt déi schaffend Leit mat deem Mindestloun e wierdegt Liewe féiere kënnen an och voll a ganz un eiser Gesellschaft deelhuele kënnen. De Phenomeen vun de sougenannte „Working Poor", dat heescht, datt Leit, déi Vollzäit schaffen an awer net genuch verdéngen, fir hiert Liewen ze maachen, dee Phenomeen gëllt et ze verhënneren!

Mee esoulaang wéi déi héich Wunnengspräisser a Liewenskäschten am Allgemengen de Gros – an och ëmmer méi – vun der Pai opfriessen, esoulaang gi mer deem Usproch un eise Mindestloun net ganz gerecht an esoulaang wäert d'LSAP fir eng Opwäertung vum Mindestloun streiden!

Ech si frou driwwer, datt et heibannen Eestëmmegkeet gëtt, fir de Mindestloun am Januar ëm 3,2 % ze hiewen. Et ass jo och net onbedéngt en 100%egen Automatismus, well mer jo alt erëm hei an der Chamber mussen doriwwer ofstëmmen, dofir ass déi Eestëmmegkeet, wéi mer se quasi allkéiers hei hunn, esou wichteg, besonnesch och, well net jiddereen am Land dës Erhéijung guttheescht, wéi mer virdru vum Rapporter gewuer goufen.

Mir ginn haut keng Almosen, mee mir suergen derfir, datt vill schaffend Leit ab Januar e Stéckelche méi gerecht entlount gi fir hir Aarbecht, andeems hir Pai un déi generell Lounentwécklung ugepasst gëtt. Datt zäitgläich de REVIS, de Revenu pour personnes gravement handicapées an och d'Pensioune gehéicht ginn, ass absolutt ze begréissen. Déi Erhéijunge komme keen Dag ze fréi, grad elo, wou d'Liewe fir jiddereen e gutt Stéck méi deier gëtt. An aus all dëse Grënn, gëtt d'LSAP selbstverständlech hiren Accord zu dësem Gesetz.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Cruchten. An da wier et un där honorabeler Madamm Djuna Bernard. Madamm Bernard, Dir hutt d'Wuert.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ronn 67.500 Salariéë wäerten duerch dëst Gesetz hire Loun erhéicht kréien: 74 Euro respektiv 88 Euro de Mount méi. Dës Suen, ugepasst un d'ekonomesch Situatioun vum Moment, si vill Geld: Si kënnen den Ënnerscheed maachen, ob ee méi gesond Liewensmëttel ka kafen, ob ee mat de Kanner nom Trëppele kann e Schocki drénke goen, se maachen en Ënnerscheed beim Kaf vun der Qualitéit vun de Kleeder a bei villem méi.

Am Avis vun der Chambre des Salariés fënnt een déi interessant Projektioun vum Budget de référence, deen 2019 etabléiert gouf, ugepasst op d'prognostizéiert Präisdeierecht vum Januar 2023. Si weisen drop hin, datt zwar de Bruttobetrag vum Mindestloun elo mam Budget de référence iwwertenee klappt, um Niveau vum Netto dëst awer nach net geléngt.

Dëse Constat musse mer ganz eescht huelen an ech sinn zudéifst iwwerzeegt, dass d'Verdeelungsgerechtegkeet an d'Lutte géint d'Aarmut, hei och besonnesch de Phenomeen vun de Working Poor, an den nächste Méint a Jore ganz uewe op eise politeschen To-do-Lëschte musse stoen.

D'Theema Aarmutsbekämpfung ass multifaktoriell an huet deementspriechend vill Hiewelen a Stellschrauwen, wou ugesat muss ginn: d'Steieren, d'Sozialhëllefen, de Logement an eeben och e gerechten a faire Loun. Haut an hei maache mer e wichtege Schrëtt fir d'schaffend Leit, fir all déi Leit, déi eist Land um Lafen halen, déi déi eis d'Telleren zerwéieren, eis Büroe botzen, eis an de Rayone begéinen, eis versuergen, si, stellvertriedend fir all déi Concernéiert.

Anescht wéi mat Momenter ugeklonge war, huele mer dës politesch Entscheedung ganz bewosst an net automatesch. Dass mer alleguerten derhannert stinn, mécht et nach laang net selbstverständlech an dofir si mir als gréng Fraktioun och ganz frou, dëse Choix kënne matzedroen, an ech ginn heimadder den Accord vun der grénger Fraktioun.

Zu gudder Lescht soen ech dem President-Rapporter Merci fir säi schréftlechen a mëndleche Rapport. E weess, vu wat e schwätzt, an et mierkt een, datt et ëm um Häerz läit.

Ech soen Iech alleguerte Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Bernard. An da wier et um honorabelen Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech wëll fir unzefänken dem Här Dan Kersch en häerzleche Merci soe fir dëse Rapport. Ech mengen, et huet kee Wäert, datt ech elo dat meescht widderhuelen, wat hei gesot ass, dat kann ech alles widderhuelen a confirméieren. Ech mengen, et ass scho wichteg, datt mer deenen, déi um ënneschte Seuil vun eiser Gehälterskala sinn … All Euro zielt fir déi am Fong geholl duebel, deen déi kënne méi kréien.

Mee erlaabt mer, vläicht awer op zwee Punkten opmierksam ze maachen: Mir haten am Summer eng Motioun deponéiert, fir am Fong geholl de Mindestloun ze befreie vun der Akommessteier.

Mir sinn der Meenung, datt de Staat net nach muss hei matverdéngen. Dat wieren e puer Euro, déi déi Leit awer dréngend brauchen. An deem Sënn géife mer un déi Motioun nach eng Kéier rappeléieren.

An da wëll ech Iech nach drop opmierksam maachen, datt am Avis vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics gesot gouf: „profite de l'occasion pour rappeler […]. En effet, le montant mensuel de la solde pour les volontaires ayant les grades militaires de soldat, de soldat première classe et soldat-chef" – respectivement vun 1.887 bis 2.004 an 2.213 Euro brut – „est inférieur à celui du [salaire social minimum] […], qui est actuellement de 2.313,38 euros […] (et qui sera de 2.387,40 euros brut à partir du 1er janvier 2023)." Hei wier et vläicht gutt, wann d'Regierung dat géif nokucken, a falls néideg nobesseren, esou och bei de Steieren.

Ech soen Iech Merci fir Är Opmierksamkeet an ech ginn domadder den Accord vun der ADR zu dësem Projet.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Engelen. An d'Wuert huet elo déi honorabel Madamm Myriam Cecchetti. Madamm Cecchetti, Dir hutt d'Wuert.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Merci, Här President. De Mindestloun ass zu Lëtzebuerg net héich genuch! En ass net héich genuch par rapport zu den duerchschnëttleche Léin, déi zu Lëtzebuerg bezuelt ginn an domat och net héich genuch aus dem Bléckwénkel vun der EU-Direktiv iwwert d'Mindestléin an Europa. Mee virun allem ass en net héich genuch, fir zu Lëtzebuerg en anstännegt Liewe kënnen ze féieren, net bei deene Logementspräisser an och net mat deenen zousätzleche Steierkreditter a sozialen Hëllefen!

Zum Ausdrock kënnt d'Diskrepanz tëscht de Liewenshaltungskäschten an der Héicht vum Mindestloun, wann een de Budget de référence vum Statec erunzitt. D'CSL huet sech d'Méi gemaach an hirem Avis, deen op d'Joer 2023 ze simuléieren, ausgoend vum Basiscalcul vum Statec aus dem Joer 2019. Dobäi kënnt si op e Montant vun 2.330 Euro fir eng Persoun eleng. Den Netto vun engem Mindestloun ass allerdéngs e gutt Stéck vun dësen 2.330 Euro ewech, wat näischt aneschters heescht, wéi dass dës Leit trotz enger Vollzäitaarbecht onfräiwëlleg Verzicht bei Basisbesoine mussen ausüben, dës Leit sinn also dem Aarmutsrisiko ausgeliwwert.

An de meeschte Fäll wäert sech dëse Verzicht bei de Liewensmëttel, der Hygiène oder den Ausgabe fir Kultur nidderschloen. Well de Präis vun enger Wunneng oder vum Transport – falls een net mam Ëffentleche ka fueren, an dat ass leider de Fall nach op ganz ville Plazen, respektiv och wann ee Schichte schafft, kann een deen net benotzen – ass net einfach esou ze reduzéieren.

Dorunner ännert och dëst Gesetz mat der Upassung vum Mindestloun un d'Entwécklung vun de Léin aus de Joren 2020 an 2021 net vill. Déi 3,2 % si besser wéi guer keng Opwäertung, dat stelle mir hei iwwerhaapt net a Fro a stëmmen och duerfir dësen Text mat. Mee och mat dëser Opwäertung an trotz Steierkreditter läit den Netto vum Mindestloun ronn 240 Euro ënnert dem Referenzbudget fir eng Persoun!

Här President, ech erënneren dowéinst och gär un déi Debatt iwwert d'Mindestléin, déi ech am Juni vun dësem Joer an der Chamber hei gefouert hunn. Deemools hu mir eng Erhéijung vum Mindestloun opgrond vun de Krittäre vun der neier EU-Direktiv hei gefuerdert, déi beseet, dass en dezent Liewe mam Mindestloun muss méiglech sinn a recommandéiert dofir de Mindestloun op 60 % vum Mediansalaire ze erhéijen an op 50 % vum Salaire moyen.

Deemools hunn eis den neien Aarbechtsminister an de Riedner vun der LSAP-Fraktioun erkläert, dass si der Meenung wieren, datt d'Upassung, iwwert déi mir elo hei ofstëmmen, am Prinzipp géif duergoen, fir sech mat der Direktiv ze konforméieren oder zumindest ganz no drun erunzekommen. Mir stellen awer elo fest, datt dat net de Fall ass. D'CSL mécht als Eenzeg sech d'Méi, dat emol ze rechnen, a stellt fest, dass de Mindestloun bei 54,9 % vum Mediansalaire läit an eng Erhéijung vun 9,3 % néideg wär, fir op déi 60 % ze kommen. De Mindestloun misst domadder mindestens bei zirka 2.530 Euro leien. Dat deckt sech zimmlech genee mat deem, wat mir deemools als minimale Montant genannt hunn.

Geet een elo vum Salaire moyen als Referenz aus, misst et souguer eng Erhéijung ëm déi 15,1 % sinn, also 350 Euro méi wéi haut. Mir bleiwen do bei eiser Fuerderung, dass de Mindestloun un de Salaire médian gekoppelt gëtt an an Zukunft ëmmer derfir gesuergt soll ginn, dass dëse bei 60 % vum Montant soll leien, deen am Virjoer als Salaire médian bezuelt ginn ass. Deementspriechend soll dës Upassung vum Mindestloun och alljoers passéieren an net just all zwee Joer.

Här President, ech wollt awer och nach just e Wuert zu der Haltung vum Patronat soen. Dass dëst net mat enger Erhéijung vum Mindestloun d'accord ass, ass zumindest net iwwerraschend, allerdéngs versti mir awer och net ganz, wéi ee sech iwwert e Manktum u Main-d'oeuvre ka beschwéieren, wann ee gläichzäiteg net bereet ass, d'Leit, déi een esou dréngend brauch, och anstänneg ze bezuelen! Well loosse mer net vergiessen: Eng Opwäertung vum Mindestloun bedeit am Allgemengen och eng Opwäertung vun all de Léin an den ënneschte Lounschichten, wat natierlech och Beruffer an deem Beräich méi attraktiv maache kann.

Wat awer besonnesch stéiert, ass hir ofschätzeg Haltung, déi si de Salariéen hei entgéintbruecht hunn. Leit, déi an den Entreprisë schaffen an de Méiwäert schafen, ginn hei einfach just als Käschtefacteur ofgedoen. Dobäi ass d'Patronat eigentlech de gréisste Käschtefacteur fir de Staat an d'Allgemengheet ginn an de leschte Joren, well et ass d'Patronat, wat mat Aiden a Kompensatiounen – Stéchwuert Indexmanipulatioun – zougeschott gëtt!

Ech wëll hei bemierken, datt nach laang net all Patron dës Aidë brauch, mee déi, déi se brauchen, solle se natierlech och kréien. Mee et soll eeben och hei sozial selektiv bleiwen – genauesou wéi et bei eise Salariéen ass.

Ech soen Iech villmools Merci fir d'Nolauschteren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Madamm Cecchetti. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, wa mer vu Gerechtegkeet schwätzen, da gehéiert e faire Loun fir eis Piraten do derzou. Ronn 67.000 Leit kréie momentan de Mindestloun. Vill Leit kommen domadder méi schlecht wéi recht iwwert d'Ronnen: Och wann de Portmonni eidel ass, bleift fir vill vun hinnen nach vill Mount Rescht. Eise Mindestloun misst dofir an eisen Ae steierfräi sinn, fir de Risiko vun de Leit, déi schaffen an an Aarmut liewen, esou kleng wéi méiglech ze halen, d'Working Poor ze reduzéieren.

D'Regierung huet an deene leschte Méint d'Erhéijung vum Mindestloun jo gären als en Effort vun hirer Säit duergestallt. D'Gesetz fir eng Erhéijung vum Mindestloun, esou seet et de Code du travail, soll mat den Daten, déi dës Erhéijung rechtfertegen, der Chamber

virgeluecht ginn. Ech zitéieren den Artikel L. 222-2, den 2. Paragraf - vill 2en an deem Titel! –: „À cette fin, toutes les deux années, le Gouvernement soumet à la Chambre des Députés un rapport sur l'évolution des conditions économiques générales et des revenus accompagné, le cas échéant, d'un projet de loi pourtant relèvement du salaire social minimum."

Fir eis Piraten ass dat en Automatismus: D'Paie sinn an deene leschten zwee Joer geklommen, also klëmmt de Mindestloun, et sief, d'Regierungsparteie soen hei, si kéinte sech virstellen, vun der Regierung esou e Rapport virgeluecht ze kréien an d'Gesetz fir eng Erhéijung vum Mindestloun net ze stëmmen – jo, da wier et keen Automatismus!

Ech mengen, mir sinn eis awer all eens, datt mer opgrond vun deem Rapport ëmmer déi passend Mindestlounerhéijung wäerte stëmmen an, wéi meng Virriedner a Virriednerinnen et gesot hunn, och normalerweis unanime. Dofir ass et fir eis keng Leeschtung, mee, wéi d'Ausléise vun enger Indextranche, selbstverständlech – well an dësen Zäiten de Mindestloun net unzepassen, géif heeschen, nach vill weider Famillje méi no oder souguer bis an d'Aarmut ze drécken!

Här President, dofir ass dëst Gesetz, wéi schonn d'Upassung vum REVIS an dem RPGH e Minimum fir eis an dofir wäerte mer dëst Gesetz och matstëmmen.

Ech soen Iech Merci.

M. Marc Goergen (Piraten) | Ganz gutt!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Clement. Da ginn ech d'Wuert nach eng Kéier un den Här Kersch.

M. Dan Kersch (LSAP), rapporteur | Jo, merci, Här President. Heiansdo géif ech mer jo wënschen, dass dat, wat den Här Clement seet, och Wierklechkeet wär. Allerdéngs ass dat an dësem Fall net esou. Här Clement, ech hu mer d'Méi wierklech gemaach fir ze kucken, ob et en Automatismus gëtt vun der Mindestlounerhéijung. Ech muss leider no enger eingeeënder juristescher Prüfung zum Schluss kommen, dass et dee leider net gëtt.

Déi Meenung gëtt och gedeelt, dat wësst Der, vun alle Patronatschamberen. Wann Der an d'Texter nokucke gitt, da steet jo do, dass d'Regierung muss all zwee Joer e Bericht virleeën iwwert d'Entwécklung vun de Salairen an iwwert d'Entwécklung vun der ekonomescher Situatioun, et sinn also déi zwou Saachen, déi musse gekuckt ginn, an dann – an dat ass de Wuertlaut an duerfir hat ech virdrun a mengen Rapport och de Wuerlaut extra hei zitéiert –, „le cas échéant" e Gesetzestext virleeën, fir de Mindestloun an d'Luucht ze setzen.

Well dee „le cas échéant" kéint zweedeiteg gedeit ginn – dat ginn ech ganz gären zou – hunn ech mer d'Méi gemaach, och e bësse kucken ze goen an déi deemoleg Texter, déi si vun 1973, wou dat deemools esou verfaasst ginn ass, an och do gëtt een net méi schlau dorauser, ob dat dann soll en Automatismus sinn oder ob et da wierklech der Fräiheet vun der Regierung ënnerstallt ass, fir dann e Projet ze presentéieren oder net. Do gëtt zwar net den Term vu „le cas échéant" geholl, mee et gëtt awer en änlechen Term geholl, dee genauesou wéineg aussagekräfteg ass.

An dofir sinn ech och immens frou, dass mer hei an dëser Chamber – an ech mengen, den Här Cruchten hat et virdru gesot – onofhängeg dovunner, ob déi Diskussioun en Automatismus oder net en Automatismus ass, dass et jiddefalls ëmmer zu deenen Erhéijunge komm ass, fir de Mindestloun dann un d'Entwécklunge vun de Salairen unzepassen, an dofir ass déi Diskussioun u sech müüsseg, well déi Chamber hei ëmmer hir Verantwortung iwwerholl huet, egal wie politesch un der Maacht war, an dat ass och gutt esou!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Kersch. Ech ginn d'Wuert nach eng Kéier zréck un den Här Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Ech mengen, mir hu jo allen zwee deen nämmlechten Artikel zitéiert, ech hunn et virdru gesot, ganz vill Zweeën. Dir waart Aarbechtsminister, Här Kersch, deementspriechend, wann der den Automatismus gutt fannt an Dir mengt, datt déi aktuell Basis net duergeet, kéint Der jo eng Proposition de loi maachen, fir dat ze änneren, respektiv Dir hätt et kënne maachen als Projet de loi, wéi Der nach Aarbechtsminister waart.

Ech sinn der Meenung, datt de „le cas échéant" ... Dat ass elo meng ganz perséinlech Interpretatioun vun deem, wat do steet, well ech hu mir och nach eemol d'Méi gemaach, den Debat vun deemools unzekucken – d'Chamberbliedercher si jo glécklecherweis disponibel –, an do ass eebe grad och an den Debaten erauskomm, datt ganz vill Leit et gesinn hunn als „le cas échéant" am Sënn vu „wann déi Konditioune besser gi sinn an d'Salaire geklomme sinn, da maache mer eng Mindestlounerhéijung". An dofir steet de „le cas échéant" no menger Interpretatioun dran. Wann Dir dat anescht gesitt, ass dat Äert gutt Recht, esou wéi ech et och kann anescht gesi wéi Dir.

Um Enn vum Dag, wann Der en Automatismus gutt fannt, Dir hutt jo eng Regierungsmajoritéit op Ärer Säit sëtzen, da géif ech Iech bieden: Kommt, mir maachen dat zesummen, mir schreiwen deen Automatismus endlech an d'Gesetz!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Clement. An d'Wuert geet nach eng Kéier zréck un den Här Kersch.

M. Dan Kersch (LSAP), rapporteur | Jo, ech hunn Iech virdru gesot, et sinn zwee Krittären do.

M. Sven Clement (Piraten) | Jo.

M. Dan Kersch (LSAP), rapporteur | Et ass also ganz gutt méiglech, dass mer an eng Situatioun kommen, wou d'Salairen evoluéieren, mee wou op där anerer Säit déi ekonomesch Date genau de Contraire weisen. Dofir ass dee „cas échéant" ëmmer esou gedeit ginn, wéi ech et elo gesot hunn.

Dat anert ass eng philosophesch Diskussioun. Hei waren ëmmer Leit an der Verantwortung, déi hir politesch Verantwortung iwwerholl hunn an allkéiers fir d'Upassung vum Mindestloun un d'Entwécklung vun de Salairen agetruede sinn. An an deene Jore laanger politescher Verantwortung war d'LSAP meeschtens mat derbäi, fir de Mindestloun an d'Luucht ze setzen a mir hunn eis och engagéiert, dat och an Zukunft ze maachen. Dat ass, wat politesch entscheedend ass, an net Är juristesch Spillerei, déi zu guer näischt féiert!

M. Sven Clement (Piraten) | Da maacht et automatesch, aplaz Iech op d'Schëller ze klappen!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kersch.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Aarbechtsminister Georges Engel. Här Engel, Dir hutt d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

M. Georges Engel, Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire | Merci, Här President. Merci dem Rapporteur fir säi ganz komplette Rapport an och merci alle Virriedner vu virdrun. Et ass scho ganz villes gesot ginn.

Effektiv ass et esou, dass de Mindestloun nach eng Kéier elo an d'Luucht geet vun 2.048 Euro am Joer 2018 bis op 2.387 Euro elo den 1. Januar 2013 (veuillez lire: den 1. Januar 2023), dat mécht eng reell Mindestlounerhéijung aus vun dem leschte Mindestloun elo vu 74 Euro fir den net qualifizéierten an 88 Euro fir de qualifizéierte Mindestloun. Dat mécht am Joer 888 respektiv 1.056 Euro aus. Dat ass gutt, dass mer dat maachen, dat betrëfft ronn 67.500 Leit, dat ass hei och scho gesot ginn.

An an deene leschte Joren ass effektiv de Mindestloun ganz dacks an d'Luucht gaangen, vun 2019 u 16 %, a wann een déi dräi Indextranchen nach ewechrechent, da si mer awer nach ëmmerhi bei 9 %, ëm déi de Mindestloun geheicht ginn ass.

Jo, dat mécht natierlech net alles aus an et mécht och net, dass déi Leit elo mat Zoossiss ugestréckt sinn, mee et ass awer eng richteg Entwécklung an et soll een et och hei soen, dass dat eng gutt Saach ass, dass mer eis hei eestëmmeg eens sinn, dass dee Mindestloun dann hei och an d'Luucht gesat gëtt.

Vläicht nach e Wuert zu der Remark vun der Madamm Cecchetti oder zu der Remark vun der CSL an hirem Rapport: Mir haten och do schonn iwwert d'Zuelematerial geschwat déi leschte Kéier, wéi mer hei iwwert de Mindestloun geschwat hunn, an d'CSL baséiert sech op d'Zuele vun der OECD an déi baséiere sech op een Echantillon vun Zuelematerial.

Ech kann Iech awer soen, wann et ech Iech da berouegt: Effektiv ass et esou, dass mer mat dem aktuelle Mindestloun ënner 60 % vum Salaire médian leien a bei 47 % vum Salaire moyen. Mat där neier Erhéijung, déi mer elo haut hei stëmmen, do komme mer iwwer 60 % beim Salaire médian a mir kommen iwwer 48 % och beim Salaire moyen. Dat hänkt dervun of, wéi eng Zuelen datt een hëlt, a mir baséieren eis op déi reell Zuele vun der IGSS. Dat sinn déi reell Zuelen, déi och ausbezuelt ginn, an duerfir leie mir warscheinlech och vill méi no un der Realitéit, wéi dat bei den Zuele vun der OECD respektiv deenen, déi d'CSL geholl huet, de Fall ass.

Ech wëll hinnen awer iwwerhaapt näischt Schlechtes ënnerstellen! Et ass eebe just d'Fro, wéi eng Zuelen datt een hëlt, a mir baséieren eis wierklech op d'Zuele vun der IGSS, déi ganz no un der Realitéit sinn, an do leie mer bei iwwer 60 % beim Salaire médian an och bei iwwer 48 % beim Salaire moyen. A mir leien also dann do och bei deene Referenzen, déi d'Minimum-Wage-Direktiv och virgëtt.

Vläicht nach zur Erläuterung iwwert déi Diskussioun, déi elo grad gefouert ginn ass, ob et en Automatismus ass oder net. Ee Wuert awer, wat dat kéint erklären, wat den Ursprong vum Gesetz 1973 war, an ech wéilt hei de Rapporter zitéiere vun deem Gesetz vun 1973, dat war den Här Wolter – et ass net den Här Wolter, deen hei an der Chamber sëtzt, mee et ass säi Papp gewiescht –, an deen huet gesot als Rapporter – dee jo och elo net eegal wien ass, well e jo awer de Rapport vun deem Text gemaach huet –, an en huet do textuellement gesot: „Wann och soll, wéi ech schonn direkt einleitend gesot hunn, de Mindestloun elo an och an Zukunft all zwee Joer un d'allgemeng wirtschaftlech Situatioun an un d'allgemeng Lounentwécklung ugepasst ginn, da soll dat net bedeiten, datt dat zu engem absolutten Automatismus tëschent der allgemenger Lounentwécklung an der Mindestlounupassung misst féieren."

Also huet de Rapporter et du scho beim Gesetz kloer gesot, wat den Ursprong a wat d'Iddi vun deem Gesetz ass. Mir sinn eis awer heibannen eens, dass mer dat solle maachen, well mir eeben och heibannen esou denken, well d'Deputéierten hei esou denken. Et kann awer sinn, dass dat eng Kéier net de Fall ass, datt hei Leit an dëser Chamber sëtzen, déi dat net esou gesinn. Duerfir sinn ech awer frou, dass mer hei eng Chamber hunn, déi hei eestëmmeg fir dës Erhéijung vun deem Mindestloun stëmmt. Och

d'Sozialpartner hunn am Kader vun der Tripartite, déi am September war, gesot, dass déi Erhéijung vum Mindestloun hei soll kommen. Ech sinn och frou doriwwer an ech sinn och frou, datt mer hei eng grouss Eestëmmegkeet hunn.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci. Den Här Yves Cruchten freet nach d'Wuert.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President. Ech mengen, den Här Minister huet jo elo de Rapporter vun 1973 zitéiert, den Här Wolter, an dee Mann hat komplett Recht, well wa mer en Automatismus, wéi d'Piraten dat elo hei fuerderen, aféieren an d'Chamber net méi driwwer ofstëmmt, da kéint dat jo bei enger negativer Lounentwécklung bedeiten, dass automatesch dann d'Léin géife gekierzt ginn. Dofir fannen ech déi Propos eng falsch gutt Iddi an déi sollte mer op jidde Fall op der Säit loossen!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Cruchten. An den Här Clement huet direkt d'Wuert gefrot.

M. Sven Clement (Piraten) | Jo, merci, Här President. Pardon, do muss ech dem Här Cruchten awer dann Onrecht ginn, obwuel e jo eng Kéier kéint Recht hunn, wann dann ee géif esou e Projet de loi oder eng Proposition de loi deposéieren, wou een et och kéint erofsetzen. Et wëll just nach eng Kéier zitéieren: D'Gesetz schwätzt vu just vun engem Relèvement vum Salaire social minimum an ni vun enger eventueller Baisse! Deementspriechend ass dat doten nach méi Philosophie wéi dat, wat den Här Kersch mir virdru virgeworf huet!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Clement. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

M. Dan Kersch (LSAP), rapporteur | Op jidde Fall ass déi beschte Garantie, dass en ëmmer an d'Luucht geet, säit d'LSAP an der Regierung ass!

M. Fernand Etgen, Président | Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8117. Den Text steet am Document parlementaire 8117[5].

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8117 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Gusty Graas), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. André Bauler) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch (par M. Yves Cruchten) et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

7. 8120 – Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 20 juin 2020 portant

1° dérogation temporaire à certaines dispositions en matière de droit du travail en relation avec l'état de crise lié au Covid-19 ;

2° modification du Code du travail

Mir kommen elo zum Projet de loi 8120, enger Ofännerung vum Aarbechtsrecht am Kader vun der Covid-19-Pandemie, a wann ech richteg informéiert sinn, war ee sech an der Kommissioun eens, datt mer no der Presentatioun vum Rapport ouni Diskussioun kéinten direkt iwwert de Projet ofstëmmen. An d'Wuert huet elo de Rapporter vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Dan Kersch.

Rapport de la Commission du Travail, de l'Emploi et de la Sécurité sociale

M. Dan Kersch (LSAP), rapporteur | Merci nach eng Kéier, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, déi zwee lescht Jore waren duerch d'Covid-19-Pandemie markéiert. Fir eng Iwwerlaaschtung vun eisem Gesondheetssystem ze verhënneren, gouf den 1. Abrëll 2020 d'Méiglechkeet geschaf, fir op Leit, déi an der Preretraite sinn, kënnen zréckzegräifen. Des temporaire Mesure sollt fir d'Dauer vun der Kris gëllen a gouf entre-temps schonns e puermol verlängert. Déi aktuell Reegelung leeft den 31. Dezember 2022 of.

Mir stëmmen haut also iwwert e Gesetz of, dat eng zäitlech Verlängerung vun dëser gudder Reegelung bis den 31. Mäerz 2023 virgesäit. Bei dëser Verlängerung geet et drëms, dass Leit, déi an der Preretraite waren oder sinn, och weiderhi kënnen a Laboen, am Gesondheets- an am Fleegesecteur schaffen, ouni dass dat negativ Auswierkungen op hir Usprëch op Preretraitesindemnitéiten huet.

Vu datt de Personalmangel an deenen dräi Secteuren héchstwarscheinlech eis och nach an deenen nächste Méint wäert weiderhi beschäftegen a vu datt d'Iwwerstonnereegelung an d'Congéspläng sollte respektéiert ginn, gëtt also no enger Verlängerung insgesamt gefrot. An déi ass dann och mat dësem Gesetz bis den 31. Mäerz 2023, wéi ech et virdru gesot hunn, virgesinn. D'Gesetz sollt den 1. Januar a Kraaft trieden, soudass et och keen Iwwergang gëtt oder kee Leerraum gëtt. Wéi gesot, dat heite leeft den 31. Dezember 2022 aus an dat neit fänkt den 1. Januar 2023 un.

De Projet de loi ass de 16. Dezember 2022 vum Aarbechtsminister deponéiert ginn. De Staatsrot huet deen nämmlechten Dag, de 16. Dezember, säin Avis scho ginn. A sengem Avis huet de Staatsrot näischt am Fong auszesetzen a gëtt säin Accord zum Projet de loi. Den 22. Dezember 2022 goufen de Projet de loi an den Avis vum Staatsrot an der Kommissioun analyséiert. An där Sitzung huet d'Kommissioun mech als Rapporter vum Projet designéiert. D'Kommissioun huet de Rapport den 22. Dezember guttgeheescht.

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Rapporter Dan Kersch.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Aarbechtsminister Georges Engel.

Prise de position du Gouvernement

M. Georges Engel, Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire | Jo, merci dem Rapporter. Effektiv, et ass eng Verlängerung vun enger besteeënder Dispositioun, déi déi Leit, déi an der Preretraite sinn, net soll benodeelegen. D'Pandemie ass leider nach net eriwwer. D'Gesetz leeft och nach bis den 31. Mäerz a mir wollte virbereet sinn, wann et elo nach eng Kéier zu enger Erhéijung vun den Zuele sollt kommen a mir missten zréckgräifen op d'Réserve sanitaire, dann hu mer dat heite Gesetz scho gestëmmt. Hoffe mer, dass mer et net ze vill brauchen an Usproch ze huelen!

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Aarbechtsminister Georges Engel.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8120. Den Text steet am Document parlementaire 8120[3].

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8120 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

Dëse Projet de loi ass eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. André Bauler), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch (par M. Yves Cruchten) et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup (par M. Jeff Engelen) et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

8. 8098 – Projet de loi instituant une contribution étatique visant à limiter la hausse des prix des granulés de bois pour le chauffage primaire des ménages privés

Mir kommen elo zum Projet de loi 8098 iwwert d'Mesuren, déi d'Hausse vum Präis vun den Holzpellets